

Oponentský posudek na diplomovou práci Julie Stýblové:

## **Analýza rozvodovosti v zemích EU v sociodemografické perspektivě**

Cílem předkládané diplomové práce je nejen klasická demografická analýza rozvodovosti, ale i seznámení s názory a postoji obyvatel vybraných zemí EU na rodinu, manželství a rozvod. Práce má rozsah 69 stran včetně rozsáhlého seznamu literatury (5 stran) a je členěna na 6 kapitol. V úvodu je uveden stručný historický vývoj procesu rozvodovosti, struktura práce a vymezeno téma zkoumání. Časově je práce zaměřena na období 1995 – 2015, které však z pohledu vývoje rozvodovosti představuje pouhé pokračování změn, započatých již v 60. letech minulého století. Zdůvodněn není ani výběr evropských zemí (17 zemí EU).

V druhé kapitole autorka pokračuje v informacích o historickém vývoji rozvodovosti a legislativy, zmíněny jsou i faktory ovlivňující rozvodovost a pojetí rozvodu z pohledu sociologie. V závěru této kapitoly jsou formulovány pracovní hypotézy, zahrnující základní faktory, které v různé míře ovlivňují intenzitu rozvodovosti a určují její trendy. Třetí kapitola je zaměřena na zdroje dat a metodiku. Práce vychází z dat Eurostatu, OSN (World Marriage Data) a z výběrového šetření postojů obyvatel EU k manželství a rozvodu (European Values Study). K hodnocení procesu rozvodovosti jsou použity základní ukazatele rozvodovosti, ze statistických metod shluková analýza a metoda binární logistické regrese.

Cílem čtvrté kapitoly je “popsat úroveň rozvodovosti ve vybraných státech EU“ (str. 28) a lze konstatovat, že autorka tento cíl splnila. Trend rozvodovosti ve sledovaných letech je dokumentován vývojem základních ukazatelů rozvodovosti, k objasnění regionálních odlišností byla použita shluková analýza za roky 1995 a 2015. Autorka si uvědomuje omezené možnosti detailní srovnávací analýzy (odlišná legislativa, různý stupeň religiozity obyvatelstva apod.), tato část práce má popisný charakter bez pokusu o detailnější zhodnocení hlavních faktorů změn. Poslední pátá kapitola je zaměřena na postoje obyvatel EU k manželství a toleranci rozvodu a vychází z výběrového šetření European Values Study z roku 2017. Analýza názorů respondentů na rozvodovost a instituci manželství byla provedena pomocí regresní analýzy. Tato část práce poskytuje zajímavé informace k tématu, je zdařilá a vhodně doplňuje strohá statistická data z předchozí kapitoly. V závěru autorka konfrontuje pracovní hypotézy uvedené v úvodní části práce s dosaženými poznatky a dochází k závěru, že i přes významné změny v rodinném chování zůstává pro většinu obyvatel EU rodina a manželství stále důležitou hodnotou.

Práce je přehledně uspořádaná, vzhledem k jejímu rozsahu (vlastní text 50 stran) je však uvedení do problematiky (kap. 1 a 2) neúplné. Autorka pojednává o rozvodech sňatků podle civilního práva, vztah církevní sňatek – civilní sňatek nezmiňuje, i když v řadě zemí je tato problematika důležitá. V posledních letech se také do popředí zájmu dostávají i rozvody tzv. smíšených manželství (osob z různých států), diskuze se týká rozvodové legislativy. Nevyřešená je také otázka rozpadu nesezdaných soužití, registrovaných partnerství apod.

Struktura práce je vyvážená, úvodní informace vhodně doplňuje klasická demografická analýza, na kterou navazuje sociologický pohled. Autorka prokázala schopnost orientace v dané problematice, práce má i všechny formální náležitosti. Předkládaná diplomová práce

Julie Stýblové *Analýza rozvodovosti v zemích EU v sociodemografické perspektivě* splňuje požadavky kladené na tento typ práce a doporučuji ji přijmout k obhajobě.

RNDr. Květa Kalibová, CSc.

7.5.2021



.....